

Hiro'a

JOURNAL
D'INFORMATIONS
CULTURELLES

Le Service de l'artisanat traditionnel

a 40 ans

_ DOSSIER :

- _ LA CULTURE BOUGE :** *UN PŪNA'INA'1 SPÉCIAL HENRI HIRO
IMMERGEZ-VOUS DANS LA CULTURE !
LES ARTS AU SERVICE DE LA PAIX
TA'URUA HĪMENE, LE CONCOURS DES CHANTS POLYPHONIQUES TRADITIONNELS
UNE 24e ÉDITION « HÉROÏQUE » DU SALON DU LIVRE
VOYAGER À TRAVERS L'ARTISANAT DES MARQUISES ET DES AUSTRALES*

OCTOBRE 2024

NUMÉRO 202

MENSUEL GRATUIT

Te mau tauiha 'a'upa'upa

ROHIPEHE : MIKE TEISSIER

Heikura nui vivo

25

HIRO'A JOURNAL D'INFORMATIONS CULTURELLES

© Heiva i tahiti officiel

Upa'upa ta'iri

1. **Pahu tupa'i (rima)** : I te matamua, 'e paohia 'i te tahi tumu ra'au ia noa'a mai 'i te hohoa 'o te hō'ē tura, 'e ua tapo'ihia tōna ni'ara'a 'i te tahi 'iri ma'o, tei ha'atō hia 'i te taura. E tupa'i rima noa te ta'ata 'upa'upa 'i tana pahu 'i nia i te 'iri 'o tei haavi hia. I teie tau, ua monohia te mau pahu ra'au 'i te mau pahu « PVC » (faahoraa pape rarahi), 'e nō te fa'a'ōhiera'a 'i tōna hāmanira'a, 'e fa'a'ōhipahia 'i te 'iri pua'a toro, te 'iri pua'a niho 'aore rā, te mau toe'a 'ie e te 'iri'a te mau 'upa'upa ta'iri popa'a.
2. **Fa'atete** : teie te tahi pahu iti ta'a'ē nō teie tau, 'e hautihia taua 'upa'upa tairi 'e piti ra'au, 'e te tai tete tei noaa mai, e fa'aaui i te tai punu.
3. **Tari parau** : Teie ato'a te tahi pahu nō teie tau, fa'a'ōhipahia 'i te matamua 'e te mau tu'utu'u ve'a nō te 'āfa'i atu 'i te parau i te nuna'a, tōna io'a : Tari parau. e ha'ataravahia taua 'āfata menemene 'e ua tapo'ihia i tōna pae 'e piti i te iri. E fa'a'ōhipahia hō'ē rā'au nō te tupa'i 'i ni'a 'i te 'iri.
4. **Tō'ere** : (hō'ē, piti, tārava, rima...) Ua rau tona huru : te hōhō'a, te faito 'e te ta'ira'a. Taraihia 'i roto i te hō'ē 'āma'a rā'au. Ua paohia 'i te roto'a ma te fa'ahohō'a atu i te hō'ē « utu » ia parare te ta'ira'a. E fa'a'ōhipahia hō'ē 'aore ra 'e piti ra'au (to'ere piti) ta'iri 'oe'oe taraihia 'i roto 'i te 'aito nō tōna pa'ari.
5. **'Ihara** : teie te tahi 'upa'upa ta'iri hamanihia 'i roto 'i te ra'au 'ofe.

Upa'upa tāmata'i.

1. **Vivo** : 'e mapu ihu teie, 'e pupuhi 'i roto 'i te 'āpo'o matamua 'o te hō'ē 'ofe 'āpo'ohia ('e toru 'aore ra hou atu) ia rau 'e ia matara i te ta'i navenave.
1. **Pu** : 'e rāve'a tahito te reira nō te fa'aara 'i te nuna'a 'i te tahi 'oro'a 'aore rā parau 'āpī. E fa'a'āpo'ohia te pū 'i tōna tara nō te pupuhi atu 'i roto. ♦